A°. 1828. N°. 51

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 26 April.

FRANKFORT, den 21. April.

Berigten uit Konstantinopel van den 26. Maart melden, dat de Porte door de laatste berigten uit Alexandria ten opzigte der getrouwheid van den Onder-Koning van Egypte volkomen is gerust gesteld. Intusschen schijnt *Ibrahim*-pacha, met toestemming der Porte, Morea te zullen verlaten. Men verwacht te Konstantinopel het beste gevolg van de naar Griekenland gezondene commissie, welke eenen wapenstilstand en eene amnestie toezeggen zal, wanneer de Grieken zich goedwillig onderwerpen. — De Grieken, welke bij het beleg van het kasteel van Scio onder den overste *Fabvier* hebben gediend, zijn, na hunne verdrijving, gedeeltelijk naar het gebergte, en gedeeltelijk naar de Mastix-dorpen terug geweken; zij worden door een Turksch korps in het oog gehouden; doch schijnen door hetzelve niet zeer verontrust te worden, vermits het terrein en gebrek aan levensmiddelen tegen regelmatige militaire operatien in den weg staan, en de tegenwoordigheid van den admiraal *Miaulis* met een Grieksch eskader de vlugtenden beschermt, en den toevoer van levensmiddelen voor de Turken afsnijdt. Of de overste *Fabvier* zich nog bij de Grieken op Scio bevindt, dan wel, of hij zich op een Fransch schip, hetwelk vele Grieksche vlugtelingen aan boord nam, en naar Nauplia voerde, begeven heeft, is onbekend.

Van den 22. April.

Uit Konstantinopel wordt den 27. Maart het volgende gemeld: — Gisteren heeft de Porte kennis bekomen van het besluit van den Russischen Keizer, om zijne armeen tegen het Turksche rijk aan te voeren, ter oorzake van het gedrag der Porte tegen Rusland. De groot-vizier belastte zich met het overbrengen der tijding aan den Sultan en het openleggen van den toestand des rijks, ten einde de noodige maatregelen tot deszelfs beveiliging zouden kunnen genomen worden. De Groote Heer heeft, naar men verzekert, het berigt van den groot-vizier aangehoord met eene bedaardheid, welke duidelijk toonde, dat het besluit van het Russische hof hem niet bevreemde. Het ministerie schijnt echter niet zoo gerust als de Sultan en de toekomst veeleer met angst te gemoet te zien. Tot heden is er nog geen divan gehouden of bijeen geroepen, en men zou zeggen dat deze gewigtige tijding in het geheel geene handeling ten gevolge moest hebben, zag men niet onder de grooten des rijks vele beweging; zij zoeken elkanderen wederkeerig op en spreken met elkanderen, iets dat hier, waar menigvuldige bezoeken geene gewoonte zijn, doorgaans het teeken is van groote staatsgebeurtenissen en van eene aanstaande vergadering van den divan. Men zegt, dat de Ordui Humajun (ambtenaren van het keizerlijke leger) onverwijld zullen vertrekken, waaruit men met zekerheid kan afleiden, dat de groot-vizier het kommando der armee overneemt. Vermits de groot-vizier het opperhoofd van alle departementen is, volgen hem niet alleen alle militaire beambten naar het leger, maar ook alle ambtenaren van den divan, mitsgaders de ministers van binnen- en buitenlandsche zaken met hunne kanzelarijen (*). Of de Groote Heer zelf naar het leger zal gaan, schijnt nog niet vast bepaald te wezen. De Kaijn Ogassi, de aga der Porte en eigenlijke hofmeester, is wel sints verscheidene weken naar Adrianopel vertrokken; dan dit alleen bewijst nog niet, dat de Sultan den veldtogt zal bijwonen. Over de benoeming van eenen bevelhebber der armee, welke bij Erzerum wordt verzameld, schijnt men in eenige verlegenheid te zijn; want op dit punt heeft de Porte nog grootere opmerkzaamheid te vestigen, dan op de Donau-grenzen, vermits de Russische armee in Perzie geen werk meer vindt, en de meeste Turksche onderdanen aldaar, als Christenen, de Russen genegen zijn, waardoor de operatien van de Turksche armee zeer moeijelijk kunnen gemaakt worden. De Turksche troepen in Europa bevinden zich grootendeels in den omtrek der hoofdstad; zij kunnen 80 duizend man sterk zijn; bij Adriannopel, waar de armee zich verzamelen zal, staan thans, gelijk men verzekert, dertig duizend man; de troepen in den omtrek van Konstantinopel vertrekken achtereenvolgens naar deze verzamelplaats.

— Berigten uit Zante, van den 2. dezer, melden, dat *Ibrahim*-pacha een gedeelte zijner troepen heeft ingescheept, op het eskader, dat dezer dagen van Alexandria is aangekomen; hetzelve maakte echter nog geene toebereidselen om te vertrekken.

Te Egina droeg men in het begin dezer maand reeds kennis van het besluit der Porte, om de Grieken eenen wapenstilstand en eene amnestie aan te bieden. Men meent dat de president van Griekenland de Turksche commissie aan de drie verbondene mogendheden zal verwijzen.

Van den 23. April.

Uit Smijrna wordt den 21. Maart gemeld, dat de Nederlandsche vlag thans de eenige is, welke de haven aldaar dikwijls bezoekt. Eerlang zal men echter ook de Noord-Amerikaansche misschien veel zien, daar de Porte voornemens is met de Vereenigde Staten een handels-verdrag te sluiten. — Ook te Smijrna liep het gerucht, dat de Egyptenaren Morea zouden verlaten.

WEENEN, den 17. April.

Volgens tijdingen uit Smijrna, van den 20. Maart, was de Fransche vice-admiraal *de Rigny*, aan boord van het linieschip de *Trident*, en verzeld van het fregat *la Fleur de Lys*, den 15. dier maand van Voerla naar de wateren van Scio afgezeild. De laatste tijdingen van dit eiland gaan tot den 18. Maart, en het blijkt uit dezelve, dat het verspreide gerucht van de geheele ontruiming dezes eilands door de Grieken, voorbarig is geweest. De Grieken, onder den overste *Fabvier*, hadden alleen zins, na de landing der Turksche troepen van Tschesme op den 13. Maart, de stad Scio en derzelver omtrek verlaten, de belegering van het kasteel opgeheven, en zich, met achterlating van het belegerings-geschut, ijlings naar het zuidelijk gedeelte van het eiland, in de zoogenaamde Mastix-dorpen begeven, doch aldaar stonden zij den 18 Maart nog, zonder er door de Turken, die niet verder dan tot Thalassopotami getrokken waren, verontrust te worden.

Den 15. Maart, tegen den middag, verscheen de Grieksche admiraal *Miaulis*, aan boord der *Hellas*, met twee Grieksche brigantijnen en eenige kleinere oorlogs-vaartuigen, in het kanaal van Scio, alwaar hij zich nog den 18. bevond, en door zijne aanwezendheid de gemeenschap der Turken op het eiland met de tegenoverliggende Aziatische kust moeijelijk maakte. Het Fransche fregat *la Fleur de Lys* schijnt met de *Hellas* in het kanaal geparlementeerd te hebben.

PETERSBURG, den 12. April.

Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins van Oranje is alhier aangekomen.

PARYS, den 22. April.

Volgens eene koninklijke ordonnantie van gisteren, zal het lager onderwijs voortaan staan onder toezigt van arrondissements-committees van negen leden, te weten: een gedelegeerde van den bisschop of de pastoor der gemeente, die president zal wezen, de maire der stad, de vrederegter van het kanton en zes notabelen, van welke er twee door den bisschop, twee door den prefect en twee door den rector zullen benoemd worden.

— De minister van oorlog heeft officieel berigt gezonden dat Pampelona, St. Sebastiaan, Jaca en Figueras door de Fransche troepen zullen ontruimd worden.

's GRAVENHAGE, den 22. April.

Volgens Zr. Ms. besluit van den 13. dezer, zal er binnen 's Gravenhage eene commissie worden bijeengeroepen met het oogmerk, om te dienen van consideratien en advijs, over al zoodanige punten der inrigting van het Hooger Onderwijs, als uit 's Konings naam door den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de overweging der Commissie zullen worden onderworpen.

Tot leden dezer Commissie zijn benoemd, de heeren:

W. F. Baron *Röell*, Minister van Staat, Kanselier der orde van den Nederlandschen Leeuw, *voorzitter*;

J. Ackersdyk, Hoogleeraar bij de Hooge School te Luik;

Jonkhr. *K. M. J. G. de Brouckere*, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;

O. Le Clercq, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;

H. Baron *Collot d'Escury van Heinenoord*, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;

J. P. van Wickevoort Crommelin, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal;

Mr. *J. B. Donker Curtius van Tienhoven*, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;

T. Dotrenge, Lid van de Raad van State;

J. L. W. Baron *de Geer*, Griffier van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;

C. L. G. J. Baron *van Keverberg van Kessel*, Lid van den Raad van State;

Jonkhr. *R. W. J. van Pabst tot Bingerden*, Lid van den Raad van State;

A. Quetelet, Hoogleeraar bij het Athenaeum te Brussel;

J. F. L. Schröder, Hoogleeraar bij de Hooge Schoool te Utrrcht.

— Zijne Majesteit heeft, in aanmerking genomen hebbende, dat de Nederlandsche haven van Rio, gelegen aan den ingang der zeeëngte van Malakka, in Oostindië, voordeelen aanbiedt, die, onder doelmatige be-

(*) Om bij eene langdurige afwezendheid van het gansche algemeene bestuur geen stilstand van zaken te doen plaats hebben, worden vooreerst alle het leger volgende ministers en beambten dubbel benoemd, van welke de eenen naar het veld gaan, en de anderen in de hoofdstad blijven; terwijl de groot-vizier voor zich in de hoofdstad eenen kaimakan-pacha benoemt, die over alles, wat buiten het bereik is van den te veld zijnden groot-vizier, beschikt met een gelijk gezag als hij zelf. De ambtenaren te velde heeten Ordui Humajun (ambtenaren van het keizerlijke leger); die welke in de hoofdstad blijven Rikiabi Humajun (ambtenaren van den keizerlijken steigbeugel). Zoodra tot de benoeming van deze onderscheidene ambtenaren wordt overgegaan, is de oorlog verklaard, en de groot-vizier begeeft zich naar de armee.

palingen, kunnen aanleiding geven tot eene uitbreiding van handel en welvaart, bij besluit van den 10. dezer bepaald, dat die haven van en met den 1. Januarij 1829 eene vrijhaven zal zijn, alwaar alle goederen, zonder onderscheid, vrijelijk zullen kunnen worden in- en uitgevoerd, zonder betaling, hetzij van regten, hetzij van haven- of ankergelden, en zonder dat de handelaars aan eenige andere formaliteit zullen onderworpen zijn, dan eene bloote aangifte van hunne ladingen.

Aan den gouverneur-generaal in rade van Nederlands Indië wordt de magt verleend, om, bij bijzondere gelegenheden, den in- en uitvoer van oorlogsbehoeften, te Riouw zoodanige tijdelijke bepalingen te onderwerpen, als zullen worden oorbaar geacht, in elk geval verslag doende aan het departement van kolonien, zoo wel van den maatregel, als van de omstandigheden, die daartoe mogten aanleiding geven.

PRIJSVRAAG IN HET VAK VAN TAALKUNDE.

Het Koninklijk Genootschap *Concordia*, ter bevordering en voortplanting der Nederlandsche taal- en letterkunde te Brussel, had, bij deszelfs Programma van 6 October 1826, de volgende drieledige prijsvraag uitgeschreven:

1°. *Wat is de algemeene Nederlandsche taal, het kenmerkende van het Vlaamsch in onderscheiding van het Hollandsch, met betrekking tot het gebruik van woorden, zoo wel van die, welke in het Vlaamsch gebezigd, doch in het Hollandsch buiten gebruik zijn, als van de zoodanige, welke in het Vlaamsch gebezigd worden in eene beteekenis, verschillende van die, welke in het Hollandsch plaats vindt?*

2°. *Wat is het kenmerkende van het Vlaamsch, in onderscheiding van het Hollandsch, ten aanzien van de spelling en de hiermede verbondene uitspraak der woorden?*

3°. *Wat is het kenmerkende van het Vlaamsch, in onderscheiding van het Hollandsch, ten aanzien van de geslachten, de verbuiging en de vervoeging der woorden, mitsgaders van de woordschikking (Syntaxis) in het algemeen?*

Op deze prijsvraag waren drie antwoorden ingezonden met de volgende spreuken:

No. 1. Want overal, waar Nederduitsch gesproken wordt, is het vaderland onzer taal.

No. 2. Abusus regulæ, quamquam in usum conversus, si non emendatur, semper manet abusus.

No. 3. Zonder spreuk.

Aan de eerstgenoemde dezer verhandelingen, schoon hier en daar blijken dragende, dat dezelve met overhaasting was opgesteld, werden echter door Heeren beoordeelaren vele verdiensten toegekend. Uit aanmerking van deze verdiensten, heeft de Raad des Genootschaps den kundigen schrijver in de gelegenheid willen stellen, van zijnen arbeid nog eens te overzien, en als een antwoord meer volledig te maken, vooral met betrekking tot het laatste lid der prijsvraag, hetwelk door gebrek aan tijd al te oppervlakkig door hem behandeld is. De Raad derhalve stelt nogmaals deze prijsvraag voor, om beantwoord te worden *voor den 31 December 1828*; zullende de boven vermelde verhandelingen door de schrijvers, die dezelve ingezonden hebben, tegen voldoende bewijzen, bij den secretaris van het Genootschap kunnen teruggevraagd worden.

Het genootschap looft eenen gouden eerepenning of de waarde *van drie honderd gulden*, uit, aan den schrijver van het der bekrooning waardig en best gekeurde stuk, waarin het geheele onderwerp, in de drieledige prijsvraag vervat, behandeld is: terwijl een voldoend en goedgekeurd antwoord op elk afzonderlijk deel der prijsvraag aanspraak hebben zal op het *accessit*, bestaande in eenen gouden eerepenning of de waarde *van honderd gulden*.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 25. April 1644 werd de beroemde H. VAN BEVERNINGK te *Gouda* geboren.

Den 25. dito 1707 had de veldslag bij *Almanza* plaats.

Den 25. dito 1745 werd de veldtogt door de Franschen in de *Nederlanden* geopend, met het beleg van *Doornik*, welke stad door den hertog van HARCOURT berend werd.

Den 26. dito 1567 werd den *Kalvinisten*, te *Amsterdam*, toegestaan om hunne onroerende goederen te gelde te maken, en met de roerende het land te ruimen, waardoor het vlugten door gansch *Holland* algemeen werd.

Den 26. dito 1692 overleed de Nederlandsche Dichter J. OUDAAN, te *Rotterdam*.

Den 26. dito 1821 werd KAREL FELIX tot Koning van *Sardinie* geproclameerd.

ARNHEM, den 25. April.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 24 April	4 El 3 Palm 5 Duim;	gewassen 45 D.	gevallen 0 D.
Den 25 dito	4 El 3 Palm 0 Duim;	gewassen 0 D.	gevallen 15 D.

Na eene ziekte van weinig dagen, overleed heden, in den ouderdom van 58 jaren, mijne dierbare Echtgenoote, *HELENA TURINA HOOGE*. — Ik betreur in haar eene brave Godsdienstige Gade, die door hare edele hoedanigheden de hoogachting en hartelijke vriendschap van zeer velen had verworven, en wier nagedachtenis gewis lange in zegening zal blijven.

Arnhem,
den 20. April
1828.

A. HAARKAMP.

† † † BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *HARDERWYK* zijn voornemens, om op Woensdag den 4. Junij 1828, des middags om 12 uren, publiek op het Raadhuis, aan de meestbiedenden te verkoopen: eene partij zoo nieuwe als halfsleten KAZERNE FOURNITURES, bestaande in 363 PAARDENHAREN MATRASSEN, 402 Dito PEULUWEN, 776 WOLLEN DEKENS, 520 STROOZAKKEN, eenig PAARDENHAAR, WOL en LOMPEN; — zijnde deze Goederen te zien op den 2. en 3. Junij aanstaande, terwijl nader onderrigt is te bekomen bij den Heer *A. BADE*, Agent van Kazernering te *Harderwijk*.

Namens Burgemeester en Wethouders voornoemd,
W. A. DE MEESTER.

§ † † De Notaris Mr. *E. Æ. HOOGLANDT*, residerende te *Dieren*, Kanton *Velp*, als daartoe benoemd door de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Arnhem*, zal op Donderdag den 8. Mei 1828 bij inzet, en op Donderdag den 22. Mei 1828, bij toeslag, telkens des voordemiddags ten 11 ure, ten huize van den Kastelein *G. BRINKHORST*, in de *Kroon*, te *Dieren*, publiek aan de hoogstmijnenden presenteren te verkoopen:

Eene voor weinige jaren nieuw opgebouwde BOEREN HOFSTEDE en ERVE, van ouds genaamd *de Prins*, met daarbij en aan gelegen HOF- en BOUWLAND, te zamen groot ongeveer 1 Bunder, staande en gelegen aan den Straatweg van *Dieren* naar *Zutphen*, digt bij het dorp *Dieren* voornoemd.

Informatien ten Kantore van den Notaris *HOOGLANDT*, te *Dieren*.

VERKOOPING VAN EEN BADEN-ETABLISSEMENT, TE *BRUSSEL*.

Door sterfgeval en daaruit voortvloeijende licitatie, zal, *met groot gemak van betaling*, door den Notaris *EVENEPOEL*, wonende in de Stormstraat te *Brussel*, op den 13. Mei aanstaande bij inzet, en den 27. Mei daaraanvolgende, finaal, in de kamer der Notarissen aldaar, in het openbaar verkocht worden:

Een, sedert weinige jaren, nieuw gebouwd HOTEL, voorzien van onderscheidene LOGEERKAMERS, schoone ZALEN, Marmeren SCHOORSTEENEN, STALLINGEN, enz., gelegen aan de Rivier de Zennel, op de Fonteinplaats, Wijk 3, No. 924, met het daarin zeer voordeelig en voortdurend uitgeoefend wordende BADEN-ETABLISSEMENT, bestaande in 16 BADKAMERS voor gefiltreerd Rivier-water, Factive, Alcalische en Zeebaden, benevens PAARDEN, WAGENS en BADKUIPEN, voor draagbare Baden, (Domicile) Mechanische POMPEN, STOOKOVENS, FILTREERMACHINES, MEUBELS, LINNEN en verder TOEBEHOOREN.

Door de groote uitgebreidheid en schoone ligging van dit Gebouw, kan er, buiten het Baden-Etablissement, met weinige kosten een schoon Logement, Hôtel garnis of separate Woningen, ter verhuring geschikt, bijgemaakt worden.

Voor verdere informatien zich te adresseren (vrachtvrij) aan bovengemelden Notaris.

† † † MET DE RIVIERBADEN TE *NYMEGEN*

— †† § Zal, bij gunstig weder, in het begin der maand Mei aanstaande, onder toezigt der Plaatselijke Geneeskundige Commissie, wederom begonnen worden met het geven van STROOM-, WARME-, STAAL-, ZWAVEL- en DAMPBADEN. De goede inrigting van dit Bad heeft in het voorgaande jaar de goedkeuring van een' ieder weggedragen, als ook de gunstige uitwerkingen, die het gebruik van de onderscheidene soorten van Baden, bij verschillende Lijders, door Huidziekten, Rhumatisme, Verlammingen, Slijmziekten, Obstructien, enz. (aangelegd hebben te weeg gebragt, zijn genoegzame gronden, om dezelve in de gunst en het vertrouwen van een' ieder aan te bevelen.

† § § UIT DE HAND TE KOOP: eene in *Gelderland*, onder Heumen, aan de Rivier de *Maas*, anderhalf uur van *Nijmegen*, bijzonder aangenaam gelegene BUITENPLAATS, bestaande in een zeer logeabel en aanzienlijk dubbeld HUIS, voorzien van 9, meest alle groote geplafonneerde en behangene VERTREKKEN, DIENSTBODEN-KAMERS, ruime KEUKEN, ZOLDERS, KELDERS en verdere GEMAKKEN, PAARDEN- en BEESTENSTALLEN, KOETSHUIS, SCHUUR en verdere GEBOUWEN; eenen schoonen TUIN, groot een Bunder zeven en twintig Roeden, geheel omringd met eenen STEENEN MUUR, hoog twee Ellen vijf Palmen, geheel beplant met alle soorten van exquise VRUCHTBOOMEN, voorts eenen KERSEN- en APPELEN-BOOMGAARD, SLINGERBOSCH en des verkiezende eenige Bunders BOUWLAND, alsmede vrije JAGT en VISSCHERY, alles aan elkander gelegen. Dit Goed is geheel watervrij, zelfs bij overstrooming en doorbraken.

† † † UIT DE HAND TE KOOP: het BUITENGOED *Spaanschweerd* genaamd, bestaande in een voor weinig jaren, nieuw opgebouwd HEERENHUIS, voorzien met 9 zoo BENEDEN- als BOVENKAMERS, DIENSTBODEN-, MANGEL- en PROVISIE-KAMERS, KEUKEN, KELDER en verdere COMMODITEITEN, KOETSHUIS en STALLING voor 4 Paarden en verscheiden stuks Rundvee; spatieuse TUINEN en BOOMGAARD met exquise en weldragende VRUCHTBOOMEN en aangelegen BOSCH met vrolijke WANDELWEGEN, te zamen groot 3 Bunders, alles naar den nieuwsten smaak aangelegd, zeer aangenaam aan het dorp *Brummen*, nabij den Straatweg, gelegen, een ruim uitzigt hebbende over de aangelegen Weilanden en de Rivier *den IJssel*. Voorts nog een daaraan gelegen UITERWAARD, groot 4 Bunders en Kamp BOUWLAND, insgelijks groot 4 Bunders.

Zijnde het Huis ook zonder de Uiterwaard en Bouwland, en des begeerende met een modern MEUBLEMENT te koopen. — Te bevragen bij den Notaris *v. d. KRUYFF*, te *Brummen*. Brieven franco.

† † † Men vraagt eenen COMPAGNON, die eene som van *f* 18,000 kan bijbrengen, ter oprigting eener Werkplaats, geschikt voor eene Papier-Fabriek, Raffinaderij of ander Etablissement, bij eenen sterken waterval, waar zich reeds een Watermolen met twee Raderen bevindt.

De plaats voor deze oprigting is zeer aangenaam gelegen aan de rivier de *Maas*, twee uren van *Namen*, en daardoor voor den Handel zeer voordeelig.

De tegenwoordige Eigenaar zal voor bovengemeld Kapitaal eenige Gebouwen van dezelfde waarde tot zekerheid stellen, die een gedeelte van de Compagnieschap zullen uitmaken. Hierbij behoort nog eene BUITENPLAATS met twee groote TUINEN en WEILANDEN.

Des verkiezende, wil de Eigenaar dit alles ook op eene voordeelige wijze verkoopen.

Zich te adresseren met gefrankeerde brieven, onder adres letter E., bij den Boekverkooper *BREST VAN KEMPEN*, te *Brussel*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.